

La inflació de 1914 a 2014

La inflació de 1914 a 2014

JOAN VILA

Demà farà 100 anys que va tocar la loteria a Camprodon i fa quinze dies vaig fer un article al respecte. Quin seria avui el valor dels imports que es van repartir llavors? -em va preguntar Jordi Xargayó, director de Diari de Girona. Interessant exercici, li vaig dir. Al cap d'unes hores li vaig poder donar la resposta. Els preus s'havien pujat en 100 anys un 139.200% i els 6 milions de pessetes de la grossa de llavors avui es convertirien en 49 milions d'euros. Però això només és un exercici estadístic que serveix per veure si els criteris que fem servir pel seguiment de preus s'ajusta o no a la realitat.

El concepte d'inflació és essencial pel control de l'economia d'un

país o d'una àrea econòmica, tant si és les comarques de Girona, Catalunya, Espanya, la Unió Europea o el món en el seu conjunt. La inflació mesura l'augment de preus dels béns i serveis d'una economia. Sovint es fa servir l'índex de preus, basat en una cistella de productes ponderada pel seu consum. Així, periòdicament l'Institut de Estadística fa enquestes sobre els hàbits de consum i estableix una cistella per a les famílies a partir de la qual es farà el seguiment de preus. A partir d'aquí podem establir si els salaris, les rendes privades o del país, pugen o baixen realment una vegada es descompta la inflació. Espanya és un país amb tendència inflacionària pel fet que les autoritats econòmiques històricament no han estat gaire ortodoxes i perquè el nivell educatiu sobre economia del país no ha estat a l'alçada del que havia d'estar: Fuentes Quintana, ministre de la transició, va haver de convèncer als sindicats que la inflació anava en contra dels salaris.

Anem a pams. S'acosta el poder adquisitiu de l'any 1914 amb el d'ara si apliquen un augment del 139.200%? He trobat una taula sobre el consum d'una família aquell any amb el següent repartiment: alimentació 887 pessetes (76,3%), energia 55 pts. (4,7%), lloguer 50 pts. (4,3%), vestits 110 pts. (9,5%) i varis 60 pts. (5,2%). Aquesta estructura és completament diferent a la que ara tenim en consum, perquè llavors no hi havia transport, ni aparells electrònics, ni internet... Però la comparació la podem fer sobre l'alimentació, per exemple. La despesa anual en alimentació de 887 pts es repartia en pa 255,5 pts. (28,8%), carn 102 pts. (11,5%), porc 60 pts. (6,8%), bacallà 32 pts. (3,6%), llegums 15 pts. (1,7%), patates 35 pts. (3,9%), llet 39 pts. (4,4%), cafè 42 pts. (4,7%), sucre 29,5 pts. (3,3%), oli 130 pts. (24,5%) i vi 60 pts. (6,8%). Cal tenir en compte que ara es menja molta més carn, peix i llet que llavors, i menys pa. En aquesta llista no hi ha fruita, mentre que avui ve de tots els continents. Les 887 pessetes a l'any es transformen en 7.426 euros d'avui, si hi apliquem la inflació acumulada. Si ara comptem el pressupost ajustat d'una família de 4 persones, que mengi sempre a casa durant tot l'any, haurem de pensar en una xifra entre 40 i 50 euros persona a la setmana, i el pressupost anual en alimentació d'una família es trobarà entre 7.680 i 9.600 /any. Per tant el valor calculat d'inflació acumulada té sentit econòmic.

Explicaven els que van ser agraciats amb la loteria a Camprodon el 1914 que amb 30.000 pessetes es van poder construir una casa. Aquelles 30.000 pessetes serien avui 251.000 euros, que també en permetrien construir una. Si ara repassem el gràfic històric de la inflació es poden observar els diferents períodes d'inflació-deflació. En el primer període, des de 1914 fins a 1920, la inflació és el resultat de la guerra mundial, quan Espanya (sobretot Catalunya) va subministrar productes a una economia europea en guerra i no donava abast a fabricar per satisfer la demanda. Quan la guerra es va acabar es va desfer la bombolla (no us recorda alguna cosa?) i el país va descobrir que tenia mala productivitat i moltes dificultats per competir amb productes exteriors, fet que va

portar un llarg període de deflació, fins al 1937, ja ben entrats en la guerra civil. Aquí comença un altre període convuls, amb les carències de la guerra, el racionament i l'estraperlo de la postguerra. El franquisme va intentar controlar la inflació que comença a pujar després de l'obertura parcial de fronteres a l'any 1957. Però l'augment fort de la inflació comença als anys 70, després del primer xoc petroler i després del nou règim democràtic que coincideix amb el segon xoc petroler. A partir de l'any 1993 es pot dir que la inflació entra en una política de control més o menys ortodoxa que ens porta fins avui.

La lliçó de la història de la inflació és la que és un paràmetre bàsic per controlar l'economia i els seus desajustos. Amb ella queden reflectits els desequilibris de l'economia: l'efecte de pa per avui i gana per demà de les bombolles, la gravetat de les inestabilitats que porten a guerres, les postguerres, els efectes internacionals... Les mesures per controlar la inflació són històricament la devaluació de la moneda, el control de la massa monetària (el diner disponible per a l'economia) i les regulacions de sectors. Només aquesta darrera està sota el control de l'economia espanyola i cap per a la catalana. Raó de més per esdevenir més estrictes amb els paràmetres bàsics de l'economia i per posar tots els ous a la cistella de la productivitat i l'estalvi. Per cert, el premi que tocarà demà és de 6.250 per cada euro jugat. Fa 100 anys eren 6.000 pessetes per cada una jugada. Amb inflació o sense, Bon Nadal!

Font del document: http://www.diaridegirona.cat/opinio/2014/12/21/inflacio-1914-2014/702615.html?utm_source=rss